

Goed begonnen is half gewonnen

De Schotse overheid wil de gezondheid van kinderen verbeteren vanuit een visie die het kind en het gezin centraal stelt. Onvoorwaardelijk voor het welslagen van dit initiatief is een aanpak die de grenzen van instanties en voorzieningen overschrijdt.

DOOR: PATRICIA D. JACKSON – ‘Goed begonnen is half gewonnen’ is het uitgangspunt van de Schotse *Gezondheidsrichtlijn voor Kinderen*. De voorschoolse programma's willen kinderen de best mogelijke start geven in het leven en alle diensten op dit doel afstemmen. In het initiatief *Getting it Right for Every Child* (GIRFEC), betekent dit dat alle betrokken spelers, professionals en vrijwilligers, samenwerken met kinderen en hun ouders om de effectiviteit van de beschikbare ondersteuning te maximaliseren. Dit komt niet alleen alle kinderen ten goede, maar wil vooral de meest kwetsbare gezinnen ondersteunen, om officiële interventies – bijvoorbeeld van de kindbescherming – zoveel mogelijk te vermijden. Het initiatief beoogt een betere begeleiding van mensen met specifieke behoefte aan ondersteuning.

De wortels van fysieke en mentale gezondheidsproblemen liggen vaak in de voorschoolse jaren en zelfs in prenatale ervaringen van kinderen. Al van voor de geboorte kunnen de gezondheidstoestand van de moeder en de vader, hun sociale omstandigheden, druggebruik, gebruik van medicijnen, leeftijd en sommige voedingspatronen een risico inhouden voor het kind. Roken en steeds vaker ook alcoholgebruik worden erkend als bedreiging voor de ‘in utero’ gezondheid van het kind. Verscheidene met elkaar verweven factoren hebben een impact op de kinderen en hun gezin, en beïnvloeden samen hun levenservaringen en hun gezondheid. Daarom moeten alle diensten zo goed mogelijk samenwerken om hen een optimale ondersteuning te bieden. Een betere huisvesting en hygiëne, bijvoorbeeld, kan een enorme vooruitgang betekenen op vlak van gezondheid, en de verslechtering in levensstan-

daard en armoede vormt een van de belangrijkste bedreigingen.

Grote inspanningen

Er zijn de laatste 50 jaar grote inspanningen geleverd om de fysieke gezondheid van kinderen te verbeteren. Een succesvol voorbeeld is de ontwikkeling en verspreiding van inentingprogramma's. Er is ook vooruitgang geboekt in de behandeling van besmettelijke ziektes, alhoewel deze bedreigingen blijven bestaan voor kinderen in ontwikkelingslanden. In Schotland is goed opgeleid medisch personeel in de eerstelijnszorg van cruciaal belang voor de acute zorgverlening aan jonge kinderen, evenals de daarop volgende toegang tot gespecialiseerde pediatrie. De Schotse Regering heeft de ontwikkeling van de *National Managed Clinical Networks* (NMCN) ondersteund om gelijke toegang te verzekeren naar de beste praktijken, met specifieke aandacht voor kinderen met gezondheidsproblemen die gespecialiseerde zorgen vereisen.

De uitdaging waar we in Schotland voor staan is om in een goede fysieke en mentale gezondheid te blijven en ten volle en zo actief mogelijk te leven. Recente cijfers hebben aangetoond dat 1 op de 10 volwassenen Type 2 diabetes hadden, als een direct gevolg van overgewicht. De voorloper hiervan ligt bij obesitas in de voorschoolse jaren. Kinderen lopen ook risico op ongevallen thuis en buitenshuis. 1 op de 10 kinderen ontwikkelt een psychologisch probleem. Niet alleen professionals in de gezondheidszorg, maar ook iedereen die betrokken is bij de voorschoolse zorg, gastouders, personeel van crèches en pedagogisch personeel, kunnen een echt verschil

maken in het bieden van veiligheid en ondersteuning aan kinderen onder hun zorg. Ze kunnen zo het doorgroeivermogen van kinderen verhogen en een gezonde levensstijl promoten. Ze bevinden zich ook in een unieke positie om de behoefte aan gespecialiseerde ondersteuning bij kinderen in een vroeg stadium te detecteren en gezinnen waar mogelijk door te verwijzen naar de juiste instanties. De mogelijkheden om de gezondheid te verbeteren moeten toegankelijk en duidelijk zijn.

Nationale campagnes kunnen hierbij helpen. Veel woonbuurten hebben snelheidsbeperkingen, bijvoorbeeld de *Twenty is Plenty*-campagne. De Olympische Spelen en de Paralympics en de Commonwealth Games in Glasgow in 2014 kunnen bijdragen tot het promoten van sport en beweging, maar de aanmoediging door iedereen die betrokken is bij voorschoolse zorg, is essentieel.

Wat gebeurt er momenteel voor kinderen in Schotland?

Alle kinderen die in Schotland worden geboren, krijgen bij hun registratie een *Parent Held Child Health Record book* (PHCHR). Dit is een boek, in de volksmond het ‘Rode Boekje’, dat informatie bevat over de inentingsschema's, over de standaard gezondheids- en ontwikkelingscontroles in de voorschoolse jaren, over de voordelen van borstvoeding, over het belang van een goed slaapritme, alsook informatie over voeding en voedingswaardes, enkele veel voorkomende gezondheidsproblemen, de normale ontwikkeling van het kind, tandhygiëne, en veiligheidstips. Het boekje bevat ook informatie over diensten die je kan contacteren als je kind bijkomende ondersteuning nodig heeft. Het geeft ook informatie over de professionele hulpverlener die je kan contacteren in de voorschoolse jaren, meestal de *Health Visitor* van een gezin. Health Visitors zijn verplegers/verpleegsters, die gespecialiseerd zijn in de gezondheid en de ontwikkeling van het kind, en zijn de aangewezen contactpersoon voor ieder kind in de voorschoolse periode. Voor sommige kinderen